

Van: [redacted]@prvlimburg.nl)

Verzonden: 04-12-2025 14:57

Aan: [redacted]@minienw.nl); [redacted]
([redacted]@minienw.nl)

Onderwerp: Check passages mogelijk?

Jullie onderzoek naar cumulatie van stoffen, waar o.a. de kennisnotitie RIVM rond Chemelot in is opgenomen. Die kennisnotitie was een deelresultaat van een groter onderzoek toch? Er wordt toch ook naar andere gebieden gekeken in dat onderzoek? En omdat I&W opdrachtgever is (Rijksniveau) en er naar meerdere gebieden in NL wordt gekeken heb ik dat landelijk genoemd

---

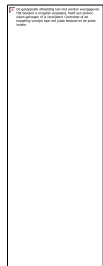
Van: [redacted]@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 4 december 2025 14:49

Aan: [redacted]@prvlimburg.nl>; [redacted] - DGMI
<[redacted]@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Check passages mogelijk?

Nogmaals.. Ik begrijp dat 'laat landelijk onderzoek doen naar cumulatie' niet... Kan ik echt niet plaatsen.
Zo zou ik dat nooit opschrijven. Is heel breed geformuleerd, maar wat wordt er nou eigenlijk gezegd? Lijkt erop dat er een 'landelijk programma' is...
Over welk onderzoek gaat dit? Ik weet het niet....

[redacted]
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Beleidsmedewerker

DG Milieu en Internationaal
Directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's

06-[redacted] | [redacted]@minienw.nl
Rijnstraat 8 Den Haag

Van: [redacted]@prvlimburg.nl>

Verzonden: donderdag 4 december 2025 14:21

Aan: [redacted]@minienw.nl>; [redacted]
<[redacted]@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Check passages mogelijk?

Dag [redacted]

Ter info hieronder wat ik net met [redacted] telefonisch heb besproken over de 2 zinnen.

Het ministerie van I&W laat landelijk onderzoek doen naar cumulatie van stoffen omdat dit ook in andere gebieden speelt bij andere industriegebieden en de kennis daarover in ontwikkeling is. In het

kader van het Uitvoeringsprogramma Industrie en Omwonenden wordt ook gekeken naar de invloed van verschillende industriële stressoren op de gezondheid.

Het RIVM vraagt aandacht voor het nieuwe inzicht dat blootstelling aan een combinatie van verschillende stoffen en ook een stapeling van verschillende stressoren mogelijk extra risico's veroorzaken. ~~Deze aspecten kennen nog geen juridische of beleidsmatige verankering~~. Dit voorjaar heeft RIVM een kennisnotitie rond toepassing van de Hazard-Index methode bij Chemelot gepubliceerd, die ook naar de Staten is gestuurd^[1]. Met deze methode kunnen stofmengsels, waaronder ZZS, worden beoordeeld op cumulatieve effecten

Hartelijk dank voor jullie input!

Met groet,

Van: [redacted] <[\[redacted\]@minienw.nl](mailto:[redacted]@minienw.nl)>

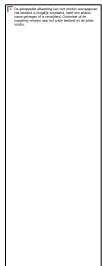
Verzonden: donderdag 4 december 2025 13:45

Aan: [redacted] <[\[redacted\]@minienw.nl](mailto:[redacted]@minienw.nl)>; [redacted]

<[\[redacted\]@prvlimburg.nl](mailto:[redacted]@prvlimburg.nl)>

Onderwerp: RE: Check passages mogelijk?

Zie mijn gele reactie onder...

[redacted]
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Beleidsmedewerker

DG Milieu en Internationaal
Directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's

06-[redacted] | [redacted] <[\[redacted\]@minienw.nl](mailto:[redacted]@minienw.nl)>
Rijnstraat 8 Den Haag

Van: [redacted] <[\[redacted\]@minienw.nl](mailto:[redacted]@minienw.nl)>

Verzonden: donderdag 4 december 2025 13:27

Aan: [redacted] <[\[redacted\]@prvlimburg.nl](mailto:[redacted]@prvlimburg.nl)>; [redacted]

<[\[redacted\]@minienw.nl](mailto:[redacted]@minienw.nl)>

Onderwerp: RE: Check passages mogelijk?

Wat mij betreft prima, maar Bas moet ook akkoord zijn, cumulatie hoort bij hem [redacted]

[redacted]

Van: [redacted] <[\[redacted\]@prvlimburg.nl](mailto:[redacted]@prvlimburg.nl)>

Verzonden: donderdag 4 december 2025 12:17

Aan: [redacted] @minienw.nl>; [redacted]

<[redacted]@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Check passages mogelijk?

Dank!

Dan ga ik enkel in op cumulatie van stoffen, maar dat traject loopt toch nog? Er worden door jullie meer onderzoeken dan enkel van RIVM bekeken toch? En dan volgt de beleidsmatige beslissing?

Dan wordt het:

- Het ministerie van I&W laat landelijk onderzoek doen naar cumulatie van stoffen omdat dit ook speelt bij andere industriegebieden en de kennis daarover in ontwikkeling is → Waar haal je dit vandaan? Ik kan het echt niet plaatsen. We (IenW) doen dit niet 'omdat het ook bij andere industriegebieden speelt'. We doen het omdat er behoefte is om uit te zoeken of rekening houden met cumulatie van chemische stoffen een plek in vergunningverlening zou kunnen of moeten krijgen (zie ook motie Grinwis). En ja, dat speelt o.a. bij industriegebieden.
- Het RIVM vraagt aandacht voor het nieuwe inzicht dat blootstelling aan een combinatie van verschillende stoffen en ook een stapeling van verschillende stressoren mogelijk extra risico's veroorzaken. **Deze aspecten kennen nog geen juridische of beleidsmatige verankering.** Dit voorjaar heeft RIVM een kennisnotitie rond toepassing van de Hazard-Index methode bij Chemelot gepubliceerd, die ook naar de Staten is gestuurd¹⁰. Met deze methode kunnen stofmengsels, waaronder ZZS, worden beoordeeld op cumulatieve effecten.--> Dit klopt niet volgens mij. In de omgevingswet staat dat je rekening moet houden met gezondheid, voorzorg etc. Dan kan je niet zeggen dat er geen juridische of beleidsmatige verankering is toch? Ik zou het dikgedrukt deel weglaten.
Verder zou ik misschien het woordje 'ook' toevoegen in de zin daaronder, om aan te geven dat de context niet was 'provincie/staten' maar breder.

Achtergrond:

- ik wil er wel iets over aangeven, want het lijkt nu een Chemelot-specifiek probleem, maar het is iets nieuws wat overal speelt. Uiteraard goed om daar ook bij Chemelot aandacht voor te hebben en op landelijk niveau na te gaan of daar wel/geen beleid voor moet komen. → Dan zou ik eerder iets zeggen van "In het kader van het Uitvoeringsprogramma Industrie en Omwonenden is ook gekeken naar de invloed van verschillende industriële stressoren op de gezondheid" en dan verwijzen naar de aanbieding van die onderzoeken op 19 december of zo.
- **[NB in het gezondheidsonderzoek? Neem aan dat dat in de alinea ervoor staat?]** Dat is idd wat ze adviseren in hun gezondheidsverkenning. Maar: ik ken enkel de conceptversie en heb het voor de rest met een mondelinge toelichting vh RIVM moeten doen, ik ken niet de nuances van de eindversie...

Van: [redacted] @minienw.nl>

Verzonden: donderdag 4 december 2025 11:50

Aan: [redacted] @prvlimburg.nl>; [redacted]

<[redacted]@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Check passages mogelijk?

Zie dus de blauw gearceerde teksten onder.

PS Ik blijf het tweede blauwe stukje -mijn 'tekstvoorstel' waarin ik conclusie uit Gezondheids onderzoek (waarvan ik voor het gemak even van jullie aanneem dat die in het rapport staat) en het

feit dat RIVM een HI-chemelot casus heeft gedaan die is opgestuurd in twee zinnen aan elkaar knoopt een gekke alinea vinden.

Van: [redacted] <[redacted]@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 4 december 2025 11:03

Aan: [redacted] <[redacted]@minienw.nl>

Onderwerp: FW: Check passages mogelijk?

Ha [redacted]

Zie onder

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minienw.nl>

Datum: donderdag 04 dec 2025, 10:23 AM

Aan: [redacted] <[redacted]@prvlimburg.nl>, [redacted]

<[redacted]@minienw.nl>

Kopie: [redacted] <[redacted]@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Check passages mogelijk?

Hoi [redacted]

Ik ken het rapport minder dan jullie. Heb alleen één keer de eindversie gelezen en becommentarieerd.

Staan een paar zinnen die ik nog niet kan bevestigen en nog twee zinsneden (commentaar in rood) waarvan ik de indruk heb dat ze niet kloppen.

- “Het ministerie van I&W laat landelijk onderzoek doen naar deze combinaties omdat dit ook speelt bij andere industriegebieden en de kennis daarover in ontwikkeling is.
→ Vanuit IGLO? Niet vanuit Impulsprogramma voor zover ik weet... Wordt hier bedoeld het Haskoning rapport ihkv Uitvoeringsagenda Ind en Omw dat al af is (en waar lenW dus géén onderzoek (meer) naar laat doen? Of wordt hier een vervolg op Uitv.agenda bedoeld in de vorm van de pilots vanuit de uitvoeringsagenda?

Ik dacht dat het impulsprogramma het RIVM opdracht had gegeven onderzoek te doen naar cumulatie? Klopt dat niet? Kan je dan deze zin aanpassen zodat hij wel klopt of aangeven bij [redacted] hem te schrappen?

→ Ik moet hiervoor [redacted] ([redacted]) vragen, want mij zegt het niets. Maar hem kan ik niet bereiken.

Ik zou die hele zin gewoon schrappen.

- “willen bijdragen aan de versterking van de rol van de (Gemeentelijke gezondheidsdienst) GGD bij omgevingsplannen door deel te nemen aan de landelijke pilots die het ministerie van I&W op deze thema’s zal organiseren → Dit zijn de IGLO pilots neem ik aan..?

Ja

- “Naar verwachting wordt de Kamerbrief op 19 december verstuurd, na afloop van de Ministerraad.
→ Als [ ] zegt dat het klopt, dan zal dit de laatste datum zijn [ ]

Ja

- “Daarbij heeft het ministerie gekozen voor een verkenning naar de effecten op omwonenden, niet op werknemers.
→ ik was niet bij de opdrachtgeving betrokken, weet niet wie de keuze heeft gemaakt om werknemers niet mee te nemen. Als [ ] bevestigt dat wij dat zijn, dan zal dat zo zijn..

Ja dit klopt

- Het RIVM vraagt aandacht voor het nieuwe inzicht dat blootstelling aan een combinatie van verschillende stoffen én een combinatie van stoffen en hinder -zoals slaapverstoring- mogelijk extra risico’s veroorzaken. Het ministerie van I&W laat hier momenteel landelijk onderzoek naar verrichten. In het RIVM-rapport is een nieuwe analysemethode besproken, de ‘hazard index’, waarmee een optelsom van stoffen beter kan worden beoordeeld (Zeer Zorgwekkende Stoffen, ZZS).
→ Dit klopt denk ik niet? RIVM doet geen onderzoek naar combinaties met hinder etc. Dat deed alleen DHVHaskoning/Tauw/Witteveen+Bos ihkv Uitvoeringsprogramma Ind en Omw. Dat rapport is af en daar laat IenW dan ook geen onderzoek meer naar doen (zoals hierboven in vetgedrukte tekst van jullie staat).
Het rapport waarin RIVM de HI-methode onderzoekt (en dat nog níet af is) is dus níet het rapport waarin Haskoning cs naar verschillende stressoren kijkt (dat wel af is en ihkv Uitv.progr.Ind enOmw is uitgevoerd).

Oké kan je dan een tekstsuggestie doen voor Walter die wel klopt? Misschien met een zin erin als “Meegestuurd met dezelfde Kamerbrief wordt het rapport [motie Koekkoek], waarin [volgens jou accurate omschrijving van wat er in dit rapport staat, misschien gewoon “manieren om een stapeling van verschillende stressoren aan te pakken”] wordt onderzocht.

→ Dit is een losse alinea. Ik kan niet inschatten hoe/waar dit in de brief staat en wat er dus ‘logisch’ is om te melden en met welke woorden. Er is natuurlijk een gezondheidslink tussen het Gezondheidsonderzoek en de HI-casus Chemelot, maar hier wordt begonnen met ‘cumulatie verschillende stressoren’ en daarna een link gelegd met HI-onderzoek (zónder die andere stressoren.). Misschien kan je er het volgende van maken (moet je zelf kijken of dat in de brief past. Feitelijk is het iig juist):

→ “Het RIVM vraagt [NB in het gezondheidsonderzoek? Neem aan dat dat in de alinea ervoor staat?] aandacht voor het nieuwe inzicht dat blootstelling aan een combinatie van verschillende stoffen én een combinatie van stoffen en hinder - zoals slaapverstoring- mogelijk extra risico's veroorzaken. Dit voorjaar heeft RIVM een kennisnotitie rond toepassing van de Hazard-Index methode bij Chemelot gepubliceerd, die naar de Staten is gestuurd^[3]. Met deze methode kunnen stofmengsels worden beoordeeld op cumulatieve effecten.

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Beleidsmedewerker

DG Milieu en Internationaal
Directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's

06- | @minienw.nl
Rijnstraat 8 Den Haag

Van: @prvlimburg.nl>

Verzonden: woensdag 3 december 2025 18:36

Aan: @minienw.nl>;

<@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Check passages mogelijk?

Dank ! Als je morgenochtend reageert kan ik het nog verwerken voordat het de lijn ingaat.

Met groet,

Van: @minienw.nl>

Verzonden: woensdag 3 december 2025 10:49

Aan: @prvlimburg.nl>;

<@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Check passages mogelijk?

Ha

Volgens mij klopt dit, maar ik leg het ook nog even voor aan mijn collega's bij cumulatie. Kom er dus zsm op terug.

Van: @prvlimburg.nl>

Verzonden: dinsdag 2 december 2025 20:23

Aan: @minienw.nl>;

< [redacted]@minienw.nl >

Onderwerp: Check passages mogelijk?

Dag [redacted]

In onze stukken (aparte stukken voor college en voor Staten) over de RIVM-verkenning komen enkele passages voor waarin I&W wordt genoemd. Kunnen jullie die checken op onjuistheden en consistentie met de passage in de Kamerbrief (o.a. pilots)?
Lukt dat bij voorkeur morgen? Dank!

Met groet,
[redacted]

Aanleiding

Op verzoek van uw Staten heeft ons College **het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W)** gevraagd de gezondheidseffecten van Chemelot op omwonenden en werknemers te onderzoeken. **Het ministerie** heeft het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) opdracht gegeven hiervoor een verkenning uit te voeren als onderdeel van de Actieagenda Industrie en Omwonenden. Daarmee wordt een vervolg gegeven aan Gewijzigde motie 3015 Berghorst c.s. over onderzoek naar gezondheidseffecten van Chemelot^[1].

...

Het RIVM vraagt aandacht voor mogelijk verhoogde gezondheidsrisico's door blootstelling aan mengsels van stoffen in de lucht. Daarnaast kunnen er ook meerdere milieufactoren tegelijkertijd aanwezig zijn, zoals blootstelling aan stoffen in de lucht en hinder zoals slaapverstoring. **Het ministerie van I&W** laat landelijk onderzoek doen naar deze combinaties omdat dit ook speelt bij andere industriegebieden en de kennis daarover in ontwikkeling is. Het RIVM benoemt de blootstelling aan geluid door meerdere bronnen, waaronder Chemelot, als aandachtspunt voor de gezondheid. Het RIVM ziet ook aanleiding voor een uitbreiding van het gezondheidkundig onderzoek. Tot slot benadrukt het RIVM het belang om maatregelen te blijven nemen om het leefmilieu verder te verbeteren, zoals beleid om de uitstoot van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) te verminderen. Het Rijksinstituut beveelt aan om daarbij meer stoffen te gaan meten, ook op aanvullende locaties (woonkernen).

...

Het College onderschrijft het belang van vervolgonderzoek naar gecombineerde blootstellingen en blijft daaraan bijdragen, bijvoorbeeld door via de Omgevingsdienst Zuid-Limburg meetgegevens luchtkwaliteit beschikbaar te stellen aan het RIVM. **We willen onze metingen verder verbeteren en willen bijdragen aan de versterking van de rol van de (Gemeentelijke gezondheidsdienst) GGD bij omgevingsplannen door deel te nemen aan de landelijke pilots die het ministerie van I&W op deze thema's zal organiseren.** Het College onderschrijft ook het belang van een goed overzicht van de belangrijkste geluidsbronnen. De invoering van nieuwe geluidsregels uit de Omgevingswet voor Chemelot biedt een passend moment om, met inachtneming van de RIVM-aanbevelingen, deze gegevens opnieuw te inventariseren

...

Voorgesteld wordt om Provinciale Staten (PS) via bijgevoegde mededeling portefeuillehouder te informeren over de verkenning die het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) heeft uitgevoerd naar de effecten Chemelot op de gezondheid van omwonenden, zodra **de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) de Tweede Kamer daarover informeert.** Naar verwachting wordt de Kamerbrief op 19 december verstuurd, na afloop van de Ministerraad.

...

Het College heeft op verzoek van de Staten (gewijzigde Motie 3015 Berghorst c.s.^[2]) aan het ministerie van I&W gevraagd om de gezondheidseffecten van Chemelot op omwonenden en werknemers te onderzoeken. Het ministerie heeft het RIVM opdracht gegeven om -net als bij Chemours- een verkenning uit te voeren als onderdeel van de Actieagenda Industrie en Omwonenden. Daarbij heeft het ministerie gekozen voor een verkenning naar de effecten op omwonenden, niet op werknemers.

Het ministerie van I&W had een ambtelijke begeleidingscommissie ingesteld. In deze begeleidingscommissie zaten vertegenwoordigers van de GGD Zuid-Limburg, Omgevingsdienst Zuid-Limburg, Waterschap Limburg en de gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek en de Provincie Limburg. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg was agendalid. Het RIVM heeft concept stukken gedeeld met deze commissie (projectdefinitie, conclusies en rapportage). Het RIVM heeft daarnaast Chemelot op de hoogte gehouden van het proces.

Het RIVM zal de definitieve verkenning naar verwachting op 16 of 17 december aanbieden aan het ministerie van I&W. De verkenning zal door het ministerie ook onder embargo worden gedeeld met de begeleidingscommissie. Op 19 december zal het RIVM de publicatie openbaar maken. De staatssecretaris van I&W zal op hetzelfde moment de Tweede Kamer schriftelijk informeren over de uitkomst van de verkenning.

...

Het RIVM vraagt aandacht voor het nieuwe inzicht dat blootstelling aan een combinatie van verschillende stoffen én een combinatie van stoffen en hinder -zoals slaapverstoring- mogelijk extra risico's veroorzaken. Het ministerie van I&W laat hier momenteel landelijk onderzoek naar verrichten. In het RIVM-rapport is een nieuwe analysemethode besproken, de 'hazard index', waarmee een optelsom van stoffen beter kan worden beoordeeld (Zeer Zorgwekkende Stoffen, ZZS). Het RIVM heeft het afgelopen voorjaar daarover een tussentijdse kennisnotitie over Chemelot gepubliceerd, dat naar de Staten is gestuurd^[3].

....

Dit e-mailbericht en de informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Dit bericht kan informatie bevatten waarop intellectuele eigendomsrechten rusten of die vertrouwelijk is of om andere redenen rechtens beschermd is. Kennisname en gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde (n) is verboden. Indien u deze email abusievelijk hebt ontvangen, brengt u ons dan op de hoogte waarbij u gevraagd zal worden het originele bericht te vernietigen. Let op: De Provincie Limburg gaat geen verplichtingen aan via e-mail van of naar individuele medewerkers. U kunt aan deze e-mail geen rechten ontfen, tenzij er een besluit bij zit.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

---

^[1] <https://limburg.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/ac43c9ac-9fd5-4cd2-9d88-3576d2ab56a6>

^[2] <https://limburg.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/ac43c9ac-9fd5-4cd2-9d88-3576d2ab56a6> Deze motie is afgedaan op 15-03-2024

^[3] [Mededeling portefeuillehouder inzake Kamerbrief over kennisnotitie Chemelot van RIVM, brief gedeputeerde Van Caldenberg van 14-4-2025 \(GS DOC-00771836\)](#)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.